

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

nazwa inicjatywy	Budżet Obywatelski w Sopocie
nazwa gminy/powiatu	Gmina Miasta Sopotu
dokładny adres	ul. Kościuszki 25/27 81-704 Sopot
województwo	Pomorskie
telefon	58 52 13 682
adres strony internetowej	www.sopot.pl
faks	(48 58) 551 01 33
adres e-mail	katarzyna.alesionek@um.sopot.pl , marcin.skwierawski@um.sopot.pl

2. Rodzaj(e) podjętych działań (zaznacz):

- kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej;
- wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej;
- rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu;
- oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju;
- działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu;
- decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli;
- inne.....
.....

3. Przedmiot działalności

Budżet Obywatelski w Sopotie – w 2011 roku jako pierwszy w Polsce Sopot zaprosił mieszkańców do zagospodarowania części budżetu miasta na inwestycje, które według nich są najbardziej potrzebne. Od tej pory w mieście powstały dziesiątki mniejszych i większych inwestycji, a mieszkańcy poczuli, że mają ważny i realny głos w debacie publicznej na temat wyglądu i funkcjonalności ich miasta. Wkrótce po sukcesie Sopotkiego Budżetu Obywatelskiego w ślad za nim powstały projekty budżetów partycypacyjnych w całym kraju w ponad 50 miejscowościach.

Należy w tym miejscu podkreślić zaangażowanie mieszkańców Sopotu na etapie wprowadzania tej formy partycypacji oraz w kolejnych latach funkcjonowania BO.

Eksperyment zapoczątkowany w Sopotie pozytywnie zmienia nasze miasta oraz buduje współodpowiedzialność za zmieniającą się rzeczywistość.

4. Opis działań

Przez trzy edycje Budżetu Obywatelskiego w Sopotie mieszkańcy zauważyli, że mają faktyczny wpływ na kształt miasta. Partycypacja mieszkańców w budżecie miasta buduje kapitał społeczny, struktura BO nie ma umocowania prawnego przez co stanowi dżentelmeńską miłą między prezydentem, radą miasta i mieszkańcami.

Zauważyliśmy faktyczny wzrost świadomości wśród mieszkańców w kwestii dbałości o wygląd miasta – zrealizowane pomysły w formie inwestycji infrastrukturalnych traktują z szacunkiem i dbają o jego wygląd. Mieszkańcy nabrali też przekonania o tym, że potrzebne jest ich zaangażowanie po to aby miasto zmieniało się na ich korzyść.

Dzięki spotkaniom mieszkańców z urzędnikami i pracownikami jednostek miejskich mieszkańcy uczą się struktury miasta przez co łatwiej jest im rozwiązywać swoje problemy udając się do wcześniej poznanych osób w kwestiach nie związanych z programem Budżetu Obywatelskiego.

W procesie przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego duży nacisk kładziemy aby nie obciążać mieszkańców nadmiernie sformalizowanymi zasadami takimi jak: skomplikowane formularze do zgłaszania projektów, skomplikowane kosztorysy, analizy prawne, opinie środowiskowe. Skomplikowane procedury i zawłość wniosków może zniechęcać mieszkańców do zgłaszania projektów.

Nasze wieloletnie doświadczenie, którym chętnie się dzielimy, spowodowało wymianą doświadczeń z wieloma samorządami.

5. Uzyskane efekty

Decyzje w sprawie kolejnych zadań budżetu obywatelskiego podejmowane są bezpośrednio przez mieszkańców, od etapu zgłaszania pomysłów do wybierania ich w głosowaniu.

Sopot jako pierwszy zastosował ten instrument partycypacji społecznej. Podczas Składania wniosków do Budżetu Obywatelskiego nie ograniczamy ich tematycznie i jesteśmy otwarci na wszelkie możliwe do zrealizowania w ramach funkcjonowania miasta pomysły mieszkańców. Weryfikacja podlega wyłącznie na odrzuceniu wniosków niemożliwych do zrealizowania ze względów formalnych – pozostałe poddawane są pod głosowanie. Ponadto w ostatniej edycji wnioskodawcy spotykają się na etapie projektowania i realizacji z organami wykonującymi inwestycje po to aby najlepiej odzwierciedlić ich pomysł.

W programie Budżetu Obywatelskiego biorą udział mieszkańcy Sopotu od 16 roku życia – dzięki temu uczą się postawy obywatelskiej i w przyszłości bardziej świadomie biorą udział w referendach i wyborach.

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Koszt przeprowadzenia projektu to ok 60 tys zł, środki przeznaczone są na organizację, kampanię edukacyjno-informacyjną oraz przeprowadzenie procedury wyborów projektów.

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Gdy w 2011 roku w Sopocie przeprowadziliśmy pierwszy w Polsce Budżet Obywatelski, nie spodziewaliśmy się, że w to nowatorskie przedsięwzięcie, zaangażuje się tylu sopocian. Pomimo wcześniejszych obaw i niepewności, oraz co najważniejsze, braku uregulowań prawnych udało nam się wypracować model, z którego dziś korzysta cała Polska. Warto podkreślić, że z naszych doświadczeń korzysta już ponad 50 miast w całej.

Moda i zapotrzebowanie na budżet obywatelski zaskoczyła nas wszystkich: prezydenta i radnych Miasta, osoby zaangażowane w jego realizację oraz przedstawiciele sopockich organizacji pozarządowych. To wszystko przekonuje nas, że podjęliśmy słuszną decyzję. Chętnie dzielimy się naszymi doświadczeniami oraz spostrzeżeniami z innymi samorządowcami, naukowcami, społecznikami i dziennikarzami, praktycznie z całej Polski.

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu

Samorzady, które rozważają wprowadzenie tej formy konsultacji, powinny zwracać szczególną uwagę na etap weryfikacji zadań, które ostatecznie poddadzą pod głosowanie. Nie należy na kartach do głosowania umieszczać projektów, których z założenia nie da się realizować, np. obiekt znajduje się na terenie prywatnym czy zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie pozwalają na realizację inwestycji. Każdy projekt poddany pod głosowanie powinien być pozytywnie zaopiniowany przez burmistrza lub prezydenta miasta. W końcu to oni będą realizować te inwestycje. Warto także podkreślać, że ostateczny zakres rzeczowy inwestycji zostanie opracowany przez specjalistów w danej dziedzinie.